

NUORISO MATKAILEE

Kalevi Vaara

Toiminnan taustaa

Nuoriso on ollut kautta aikojen tiedonhaluista, oppivaista ja myös uteliasta. Se on halunnut nähdä ja kokea, mitä uutta löytyy kotipiirin ulkopuolelta ja tutustua opintoretkillä uusiin maihin ja kansoihin. Menneisyudessa, vaikkapa 1700-luvulla, nuoret olivat vähäisenä ryhmänä kulkijoiden joukossa. Jossakin vaiheessa heitä kutsuttiin vaeltaviksi teineiksi. Tutuksi taisi aikoinaan tulla myös sauvakävely joskin vain yhdellä sauvalla. Varsinaisesti nuorisomatkailu- ja retkeilymajatoiminta lähti liikkeelle 1800-luvun lopulla Keski-Euroopassa.

Nuorisolle ja myös iäkkäämmille kulkijoille alettiin tarjota palveluja. Niistä yksi merkittävä on vuonna 1909 Keski-Eurooppaan saksalaisten toimesta perustettu retkeilymajaliike, jolle ikää on kertynyt yli sata vuotta. Se on myös laajentunut maailmanlaajuisesti majoituspalveluja ja erilaisia toimintoja tarjoavaksi palveluverkostoksi. Viime vuosisadan alussa maamme rautateille aikaansaatu seuruelippu tarjosi nuorisoryhmille etuuksia matkalippujen hinnoista. Tärkeimmille matkailupaikkakunnille perustettiin yhteensä yli 140 hengen retkeilyasiamiesverkosto valvomaan ja tarvittaessa huolehtimaan retkeilyryhmien ohjelmapalveluista ja majoituksesta.

Nuorisomatka saatettiin toteuttaa mm. luokkaretkenä, opintomatkana, lähiretkenä, kaukomatkana jne. Retkeilykerhojen aikaa oli 1950-luku. Silloin perustettiin Suomen Matkailijayhdistyksen aloitteesta lukuisia Teiniretkeilijät-kerhoja. Valtion opintoretkeilylautakunta toimi sihteerinsä maisteri Eero Melakosken toimesta tarmokkaasti ja tuloksellisesti retkeily/matkailukerhojen perustamiseksi ja toiminnan ohjaamiseksi eri oppilaitosten piirissä.

Nuorisomatkailun laajasta tarjonnasta olen valinnut tähän esitykseen kaksi merkittävää vaikuttajaa, Valtion opintoretkeilylautakunnan ja lautakun-

nan työrukkasen Koulumatkailutoimiston osuuden nuorisomatkailun kehittämisessä.

Valtion opintoretkeilylautakunta 1920-77

Valtiovallan taholta alettiin kiinnittää huomiota nuorisomatkailutoimintaan 1800-luvun lopulla ja 1900-luvun alkupuolella aktiivisten yksityishenkilöiden aloitteesta. Asia eteni, kun opetusministeriön alaisuuteen perustettiin helmikuun 19. päivänä 1920 opetusministeriön retkeilylautakunta. Sen puheenjohtajaksi kutsuttiin kansliapäällikkö Yrjö Loimaranta ja sihteeriksi kontrollööri Herman Hagman. Lautakunnan sihteerinä toimi myöhemmin filosofian maisteri Eero Melakoski ajalla 1.2.1944-14.10.1969.

Opetusministeriön marraskuun 1. päivänä 1924 antamalla päätöksellä vahvistettiin retkeilylautakunnan ohjesääntö, joka sisälsi yksityiskohtaisia ohjeita ja määräyksiä opintoretkeilyn järjestämiseksi. Sen 1. pykälässä ilmoitettiin retkeilyelinten olevan seuraavat:

- retkeilylautakunta Helsingissä
- Koulumatkailutoimisto
- retkeilytoimikunnat ja retkeilyasiamiehet
- retkeilyohjaajat
- yhteistoiminnassa olevat järjestöt ja seurat

Opetusministeriön päätöksellä annettiin marraskuun 22. päivänä 1929 uusi retkeilyohjesääntö, joka noudatti edellistä, mutta sisälsi tarkennuksia ja uudistuksia.

Opetusministeriö päätti kokouksessaan 30.12.1977 lakkauttaa Valtion opintoretkeilylautakunnan ja kumota sen johtosäännön. Samassa kokouksessa määrättiin jatkotoimenpiteistä opintoretkeilytoiminnan kehittämiseksi, ohjaukseksi ja

valvonnaksi seuraavaa:

- oppilaitoksissa tapahtuvan opintoretkeilytoiminnan ja oppilasvaihdon kehittäminen, ohjaus ja valvonta annettiin ammattikasvatushallituksen ja kouluhallituksen tehtäväksi
- opetusministeriön urheilu- ja nuoriso-osaston tehtäväksi annettiin huolehtia nuorisotyön alalla tapahtuvan opintoretkeilytoiminnan kehittämisestä, ohjauksesta ja valvonnasta käyttäen tarvittaessa asiantuntijaelimenä Valtion nuorisoneuvostoa
- Valtion nuorisoneuvosto oikeutettiin perustamaan opintoretkijaosto, jonka tehtävänä oli valmistella aloitteita ja lausuntoja, jotka koskevat nuorten opintoretkeilyyn ja matkailuun liittyviä kysymyksiä.

Päätöksen allekirjoittajat olivat ministeri Kalevi Kivistö ja esittelijä Ulla Helsingius.

Järjestelyjen tuloksista ovat asianomaiset tahot antaneet suullisia lausuntoja. Ammattikasvatushallitus ja kouluhallitus ovat uudelleen järjestelyjen johdosta saamiensa tietojen pohjalta hyvin vähäisesti voineet annettuihin tehtäviin paneutua. Sama koskee valtion nuorisoneuvostoa.

Opetusministeriön urheilu- ja nuoriso-osastolta olen saanut kulttuuriasianneuvos Kimmo Aaltoselta kirjallisen vastauksen, joka ilahduttavalla tavalla osoittaa myös nuorisomatkailuun ja sen edistämiseen paneutumista. On saatu toteutettua kymmenen nuorisokeskusta, jotka kaikki toimivat omaleimaisesti, mutta yhteisten yleisohjeiden mukaisesti Suomen Nuorisokeskukset ry:n jäsenkohteina. Keskuksilla on myös merkittävä osuus nuorison kokoontumispaikkoina ja leirikoulukeskuksina. Merkityksellinen on myös keskusten mukanaolo kansainvälisessä verkostossa. Hyvän harkinnan tuloksena useat niistä sijoittuvat merkittävien luonto- ja retkeilyalueiden tuntumaan ja ovat hyviä luontomatkailuun sopivia kohteita.

Korkeakouluneuvos Kimmo Aaltonen opetus- ja kulttuuriministeriön nuorisoyksiköstä lähetti seuraavan selonteon artikkelin kirjoittajalle:

*Valtakunnalliset nuorisokeskukset nuorisomat-
kailukeskuksina*

Opetusministeriön urheilu- ja nuoriso-osaston nuorisotoimisto lähetti vuonna 1976 kunnille yleiskirjeen, jossa tiedusteltiin kuntien kiinnostusta valtakunnallisesta ja kansainvälisestä nuorisotoiminnasta ja samalla nuorisomatkailua palvelevien

kurssi- ja leirikeskusten perustamiseksi edellyttäen, että opetusministeriö tukisi hankkeita valtionavustuksin. Hankkeen taustalla on haluttu nähdä juhlavasti vastaaminen nuorisotyön osalta vuonna 1975 Helsingissä järjestetyn Euroopan turvallisuus- ja yhteistyökokouksen ETYKin päätöksiin. Käytännössä ehkä oli kuitenkin enemmän kysymys siitä, että erilaiset ”korporhotellit” näyttivät vievän parhaat toiminta-alueet.

Kunnat vastasivat hyvin haasteeseen. Muistaakseni saimme noin 120 aluetarjousta. Tavoitteena oli nuorten valtakunnallisen leiri- ja kurssikeskuksen saaminen jokaiseen silloiseen läänein. Läänestä oli tuolloin yksitoista. Huolellisen valintaprosessin jälkeen vuonna 1981 toiminta käynnistyi neljässä keskuksessa. Valintaan osallistuivat lääninhallitusten nuorisolautakunnat, jotka antoivat lausuntonsa läänin alueen hankkeista. Valinnoissa painottui aluekehitysnäkökulma. Useat keskuksat sijoitettiin pieniin maalaiskuntiin (Kannonkoski, Rautavaara), joissa ei ollut juuri muita valtion taloudellisia tukikohteita, mutta sitäkin enemmän kaunista luontoa ja toimintamahdollisuuksia luonnossa.

Hallinnollisesti 1970-luvun loppupuolelle ajoittui valtion retkeilylautakunnan toiminnan lakkauttaminen. Nuorten liikkuvuuden edistäminen ja siihen liittyvät tehtävät siirtyivät valtion nuorisoneuvostolle, joka toimi opetusministeriön asiantuntijaelimenä nuorisotyöasioissa. Lisäksi 1980-luvulle ajoittuivat neuvottelut silloisen kouluhallituksen ja opetusministeriön kouluosaston kanssa leirikoulutoiminnan tukemisesta ja leirikoulukeskuksen perustamisesta. Yhteisesti todettiin, että ei ole järkevää perustaa erillistä leirikouluverkostoa, vaan valtakunnallisesta nuorten leiri- ja kurssiverkostosta kehitettiin myös leirikoulukeskusverkosto.

Aluksi tätä keskusverkostoa tuettiin valtion talousarvioon perustuen, mutta vuoden 1986 alussa voimaan tullessa uudessa nuorisotyölaissa säädettiin valtakunnallisten nuorisokeskusten valtionavusta. Valtionapua voitiin myöntää valtion talousarvion rajoissa sekä keskusten rakentamiseen että niiden toimintaan. Työvoimaministeriöllä oli 1980-luvulla keskusten rakentamisessa merkittävä rooli. TVM osoitti työllisyysperusteisia investointiavustuksia keskusten kehittämiseen.

Nuorisokeskusverkosto täydentyi 1980-luvulla kymmeneen keskukseseen, siis lähes alkuperäisen yhdentoista keskuksen tavoitteen mukaisesti. Keskusten tärkeimpänä käyttäjäryhmänä ovat leirikoulut. Keskuksissa järjestetään vuosittain noin

240.000 toimintapäivää ja lähes 1.000 leirikoulua. Lisäksi keskusverkostolla on suhteellisen laaja kansainvälinen vaihto-ohjelma ns. platform-yhteistyön kautta. Siten valtakunnallisten nuorisokeskusten verkosto on lunastanut hyvin ne odotukset nuorten liikkuvuuden ja nuorisomatkailun edistämisessä, jotka järjestelmälle jo 1970-luvulla asetettiin.

Vuoden 2010 talousarviosta keskuksia tuetaan yhteensä 5.350.000 eurolla. Lisäksi keskuksilla on yhteinen etu- ja palvelujärjestö Suomen Nuorisokeskukset ry, jolla on toimipiste Suomenlinnassa, siis UNESCO:n maailmanperintökohteen maisemissa.

Valtakunnalliset nuorisokeskukset

Nuorisokeskus Ahtela, Sauvo (Turku)

Nuorisokeskus Anjala, Kouvola

Nuorisokeskus Hyvärilä, Nurmes

Nuorisokeskus Marttinen, Virrat

Nuorisokeskus Metsäkartano, Rautavaara

Nuorisokeskus Oivanki, Kuusamo

Nuorisokeskus Piispala, Kannonkoski (sivutoimipiste Muotkavaara, Muonio)

Nuorisokeskus Syöte, Pudasjärvi (sivutoimipiste Hailuodossa)

Nuorisokeskus Vasatolla, Inari

Nuorisokeskus Villa Elba, Kokkola

Valtakunnallisesti myös nuorisomatkailua palveleva verkosto on hostellit (retkeilymajat), jotka kuuluvat Suomen Retkeilymajajärjestön jäsenyyteen ja kansainväliseen laajaan palvelukenttään. Hostelverkostossa maassamme toimii nyt 67 hostellia, jotka tarjoavat yhteensä noin 5.000 vuodepaikkaa. Maailmanlaajuisesti hostelleja on runsaat 4.000 ja vuodepaikkoja 360.000. Lähes jokainen hostelli on nykyisin varustukseltaan myös leirikoulutoimintaan sopiva.

Koulumatkailutoimisto Oy

Retkeilylautakunnan aloitteesta perustettiin 22.1.1921 Koulumatkailutoimisto Oy hoitamaan nuorisotoiminnan moninaisia tarpeita Valtion opintoretkeilylautakunnan työrukkasena toimien. Toimiston tunnusmerkki, kaksi vaeltavaa teiniä, koemelee edelleen Turun kaupungin hostellin seinällä osoitteessa Linnankatu 39. Koulumatkailutoimisto pystyi tarjoamaan nuorille matkailijoille selkeään palvelukokonaisuuden matkajärjestelyjen osalta.

Heti alkuvuosista lähtien aloitettiin aktiivinen työskentely retkeilyryhmien ohjelmapalvelujen tuottamiseksi opiskelija- ja koululaisryhmille heidän toivomuksiaan noudattaen. Edellytyksenä pidettiin aina, että matkan ohjelman tuli vastata sille asetettuja opintoihinkin liittyviä tavoitteita.

Koulumatkailutoimisto Oy oli aloitteentekijänä ns. retkeilymajojen aikaansaamiseksi tärkeimpiin retkeilyryhmien kohteisiin kuten Helsinkiin, Turkuun, Tampereelle ja Viipuriin. Toimintaan kuului myös matkojen järjestely ulkomaille, kansainvälinen koululaiskirjeenvaihto ja nuorisovaihto. Toimisto hoiti menestyksellisesti myös kansainvälistä kielikurssitoimintaa kohdemaina Saksa, Englanti, Ruotsi ja Unkari.

Toiminnan kehittyessä ja monimuotoistuessaa päätettiin Koulumatkailutoimistossa perustaa erillinen Suomen Seuramatkatoimisto palvelemaan varttuneita matkailijoita. Kotimaan ryhmämatkailun järjestelyissä palveli mm. retkeilyasiamiesverkosto. Toiminta laajentui vähitellen opinto- ja seuramatkojen järjestämiseen ulkomaille kohteina Baltian maat, Unkari, Saksa ja Englanti. Merkittävä tapahtuma oli kelirikkoalus Arandan vuokraaminen ja matkojen toteuttaminen sillä Norjan rannikkoa seuraten Jäämerelle ja Petsamoon.

Koulumatkailutoimisto vuokrasi käyttöönsä Ahvenanmaalta kelirikkoalus Ålandin, joka varustettuun kesäkausiin risteilylaivaksi. Laiva teki 1950-luvulla etupäässä matkoja reitillä Turku - Tukholma - Turku.

Retkeilylautakunnan ja Koulumatkailutoimiston kesken tehdyn sopimuksen mukaan hoidettiin keskitetysti kansainvälinen toiminta opintoretkeilyn ja oppilasvaihdon järjestelyä koskevien käytännöllistä laatua olevien tehtävien hoidon osalta. Tehtäviin velvoittava sopimus tehtiin kolmeksi vuodeksi kerrallaan.

Toinen nuorisomatkailuun liittyvä matkatoimisto oli Ylioppilasjärjestöjen omistama ja kaikissa Pohjoismaissa vaikuttava Travela Oy. Suomen Matkailuliitto ry. toimi aktiivisesti 1979-90 erityisesti koululaismatkailun järjestelytehtävissä. Nuorisomatkajoja järjesteli myös Pohjola-Norden ry. Esitetyt tahot omasivat erittäin hyvän ammattitaidon ja kokemuksen nuorisomatkajien ja retkeilyjen suunnittelussa ja toteutuksessa. Tieto ja taito nuorisomatkajien järjestelyssä lisääntyi vähitellen myös matkatoimistojen henkilökunnan keskuudessa. Vuosittainen huippukausi opintoretkien osalta oli ja on edelleen toukokuu.

Talvisota 1939 keskeytti ja lamaannutti kaikki matkailuun liittyvät toiminnot. Rauhan tultua olivat valmiudet tallella ja kunnossa. Koulumatkailutoimistossa valmistauduttiin opintoretkien järjestelyihin ja ohjelmapalveluihin. Tärkeä osuus toiminnasta oli retkeilyryhmien majoitusjärjestelyjen hoitaminen ensisijaisesti Helsingissä. Seuruelippujen käyttö laajeni merkittävästi ja tehtiin kiertomatkoja junalla ja laivoilla. VR:n myötävaikutuksella saatiin käyttöön retkeilyvaunuja, joissa voitiin myös yöpyä. Nuorisomat-kailu ja opintoretket lisääntyivät ja opintopiirejä perustettiin. Nuorisomat-kailua ja opintoret-kiä ryhtyi aktiivisesti hoitamaan myös Suomen Matkailijayhdis-tyksen matkapalvelu yhteistoi-minnassa Koulumatkatoimiston kanssa. Molemmat tahot julkaisivat useina vuosina opettajien avuksi kaikille oppilaitoksille postitettu-ja luokkaretkien järjestelyihin ja matkojen tilaami-seen opastavia julkaisuja.

Tietoa ja taitoa oli tallella matkojen järjestelyihin myös useilla matkatoimistoilla. Merkittävin niistä oli nuorisomatkojen osalta Ylioppilasjärjes-töjen omistama, kaikissa Pohjoismaissa vaikutta-va matkatoimisto Kilroy (ent. Travela). Järjestöjen puolella Pohjoismaiden osalta toimintaa nuori-somat-kailussa oli mm. Pohjola-Nordenin paikalli-silla yhdistyksillä.

Toiminnallisesti oli 1940-luvun lopulla ja 1950-luvulla merkillepantavaa uusien yhteisöjen lisään-tyntä tarjontaa mm. kielikursseille ja kansainvälisil-le leireille sekä vaihtoehdot matkustusmuodoissa, mm. edulliset lentomatkat. Alennuksia nuorille tar-josivat mm. SATA (Student Air Travel Association), SSTS (Scandinavian Student Travel Service) ja Fin-nair. Yhä useammat saivat mahdollisuuden pyrkiä kielikursseille ja oppilasvaihtoon.

Hyväksymiskriteerit vaihtelivat suuresti eri jär-jestöillä. Perusvaatimuksena mm. Koulumatkatoi-miston kautta hyväksytyillä oli opintojen sujumisen ohella koulun antama sopivaisuussuositus ja omien vanhempien suostumus osallistumiseen.

Matkoihin liittyviä majoituspalveluja oli kansain-

Kalevi Vaara

Pääsihteeri

Suomen Retkeilymajajärjestö ry, pääsihteeri 1974-92

Helsingin uudet asuntolat Oy, majoitusjohtaja 1967-74

Koulumatkailutoimisto Oy, konttoripäällikkö 1947-67

välisesti tarjolla mm. Kansainvälisen Retkeilyma-jajärjestön (International Youth Hostel Federation, YHF) kautta. Meillä hostel-toiminta on 11.12.1935 perustetun Suomen Retkeilymajajärjestö ry:n hoi-dossa ja valvonnassa.

Valinnan varaa löytyy runsaasti. Eri maissa hos-tellit tarjoavat tasollisesti hyvin monipuolista pal-velua nuorisomat-kailijoille. Ne ovat myös usein toimivia leirikoulukeskuksia ja monipuolisten ko-kousten ja kursien keskuspaikkoja. Mm. opiskelija-järjestöjen piirissä on mahdollista saada edullinen yöpyminen paikkakunnalla vakituisesti asuvien opiskelijoiden kotona. Jäsenyys kansainvälisesti tunnetussa järjestössä on usein myös edellytys ma-japaikan löytymiseen turvallisesta paikasta edulli-sesti. Majoitusmuotoina on suosittu myös asunnon vaihtomahdollisuus lyhyeksi tai pidemmäksi ajaksi.

Interrail-lippu käyttöön 1972

Erittäin merkittävä asia nuorisomat-kailun edis-tämisessä on ollut Kansainvälisen Rautatieliiton (UIC) 50. juhlavuoden kunniaksi 1972 myyntiin tul-lut nuorison Interrail-lippu. Lipun käytön kehittä-mistyötä jatketaan edelleen. Alun perin sen käyttöä suunniteltiin alle 21-vuotiaille. Ikärajaa nostettiin vuonna 1976 23 vuoteen ja vuonna 1979 26 vuo-

teen. Päätös oli erittäin merkittävä nuorisomatkailun edistämässä mm.:

- Interrail-matkailleet nuoret ovat käytännön kokemuksen kautta oppineet ja osaavat selviytyä matkoillaan käytännönläheisesti ja tarvittaessa myös edullisesti
- Interrail-lippujen myynti osoitti sen suuren suosion. Myynti Suomessa oli ensimmäisenä vuonna 1972 11.751 kpl. Huippulukemat saavutettiin 1985-90 jolloin joka vuosi ylitettiin 15.000 lippua. Vuoden 2009 lippujen myynti oli 5.414 kpl
- Nuorisomatkailussa lippujen myynti merkitsi huomattavaa nousua nuorten ulkomaanmatkailulle, mutta myös nuorten valintaa ottaa yhdeksi kohdemaaksi Suomi
- Aloitusvuonna mukana oli 22 maata.

Tälle kaudelle mukaan tuli myös nuorille laajat mahdollisuudet lentomatkoihin. Lentolippujen hinnat laskivat useilla vuoroilla myös kaukomatkoilla ja niitä käytettiin matkojen toteutuksessa hyväksi

Nuorisomatkailu on investointi tulevaisuuteen

Nuorisomatkailu on viime vuosien aikana kehittynyt ja sitä kehitetään edelleen valmiuksilla nuorten tarpeiden palvelemiseen. Se kattaa lähes kaiken nuorison matkustamisen yksin, perhepiirissä, seuramatkalla, valtuuskunnan jäsenenä, oppilasvaihdossa, kielikurssilla, leirillä jne. Toiminta-alue on laaja ja tehtäviä riittää. Suunnittelutehtävissä on vuosikymmenien aikana ollut merkittävän paljon maamme eturivin ammattilaisia ja asiantuntijoita.

Listalla on useita keskeneräisiä tehtäviä, jotka odottavat päätöksiä. Nykyistä yhteneväisemmän tiedottamisen tarve on ajankohtaista. Tämä toivomus on tullut useilta opettajilta. Nuorisolippujen alennuksissa tarvitaan yhtenäisempää käytäntöä, samoin selkeyttä nuorisoikärajasta jne.

Suunnitelmissa ja käytännön toteutuksessa on lähes aina muutoksia. Näin on tapahtunut myös nuorisomatkailun osalta, kun toteutusorganisaatio on muutettu tai osa on lopettanut toimintansa.

Tämän päivän nuoret ovat huomispäivän varttuneita, kokeneita matkailijoita ja retkeilijöitä ja heidän tietonsa, tuntemuksensa ja taitonsa on merkittävä arvo kansallisesti ja kansainvälisesti.

Apurahoja nuorisomatkailuun

Nuorisomatkailua ja sen edistämistä ovat vuosittain (ei säännöllisesti) tukeneet mm. Koulumatkatoimiston perustama säätiö myöntämällä opiskelijoille stipendejä nuorisomatkailuun liittyvien tutkimusten ja kirjoitusten ansioista. Matka-avustuksia ja -stipendejä ovat eri vuosina myöntäneet mm. kouluhallitus, Pohjola-Norden sekä Rotary- ja Leijonajärjestöt. Tietoja kannattaa kysellä aktiivisesti erityyppisillä matkoilla ja kursseilla olleilta jne. Matkastipendejä ei ole ollut jaettavissa vuosittain. Koulumatkailutoimiston säätiö on sittemmin lopetettu ja sen varat siirretty Haapkylä-nimisen säätiön hoidettaviksi.

Lähdeluettelo

Retkeilyn opas, WSOY 1937

Liikenne-, matkailu- ja retkeilykirja, Koulumatkailutoimisto Oy 1922

Loma-aika, Työväen Matkailuliitto, E Louhikko 1941

Retkiopas, Kustantaja Oy Partio 1946

Neljännesvuosisata matkailun ja retkeilyn palvelua

Kymmenen vuotta retkeilymajatoimintaa 1935-1945

Kansallisarkiston tallenteita kolme nidettä; Hyviä tietoja

Neuvottelumuistio Nuorisomatkat, Kalevi Vaara 1979

Nuorisomatkailu ja retkeilymajat, Kalevi Vaara 1979

Nuorisomatkailu tänään, tuotteet ja palvelukset, Heikki Vaara 1981

Nuorisolaki, opas, toimittanut Kimmo Aaltonen, Tietosanoma Oy

Nuorten keskellä, julkaisija Suomen Nuorisokeskukset ry

Haastatteluja

Markkinointipäällikkö Esa-Pekka Penttinen

Laila Suuronen, VR

Antti Pullinen, KMT -säätiö

Rouva Ulla Rätty (Magnus Hagmanin tytär)

Kulttuuriasiainneuvos Kimmo Aaltonen

Rehtori Harri Reinikainen

Pääsihteeri Ari Aalto, Suomen Retkeilymajajärjestö SRM ry